

1 וכן מנודה שאסור בכיבוס, שהתירו לו חכמים נידויו במועד, וכן מי
 2 שנשא לא להם במועד להתיר נדרו שלא לכבס והותר, שלא היו
 3 יכולים לכבס קודם המועד. וכן מטפחות לניגוב הידים בשעת
 4 אכילה, ומטפחות הספרים שמניחים על המסתפרים שהותרו
 5 בתגלחת מפני השיער הנושר עליהם, ומטפחות הספג שמנגבים
 6 גופם כשיוצאים מן המרחץ, ובגדי תבין ותבנות והנודות והנולדות
 7 שמתלכלכים. וכל העולין במועד מטופחין להקרה שטעונים כיבוס
 8 בגדים בזמן טהרתם, כגון מצורע וטמא מת, הרי אלו מותרין לכבס
 9 במועד כיון שלא היו יכולים לכבס לפניו, ושאר כל אדם אסורין.

גמרא

11 מבואר במשנה שאר אנשים אסורים לספר ולכבס במועד.
 12 מבררת הגמרא: ושאר כל אדם מאי טעמא אסורין, הרי זה לצורך
 13 המועד. משיבה הגמרא: הטעם הוא פתחין במשנה (תענית טו) לענין
 14 העובדים במקדש, אנשי משמר - כהנים שהגיע זמנם לעבוד
 15 במקדש, ואנשי מעמד - אנשים שהגיע זמנם לעמוד בשעת עבודת
 16 הקרבנות ומתפללים שיתקבלו לרצון, אסורין לספר ולכבס באותו
 17 שבוע, ופיוס המישי מותרין לספר ולכבס מפני כבוד השבת. ואמר
 18 רבה בר רב הנה אמר רבי אלעזר, מאי טעמא אסורים לספר
 19 ולכבס, הרי ראוי שיעשו כך ולא יהיו מנוולים בעבודתם, היינו כדי
 20 שלא יתעצלו מלספר ולכבס קודם משמרתם ויבגו למשמרתן
 21 בשעת מנוולין בשערות ובבגדים מלובלכים, ואין כבוד המקדש
 22 בכך. והקא נמי במשנתנו הטעם הוא, כדי שלא יתעצלו מלספר
 23 ולכבס קודם הרגל ויבגו להקרה שיהיו מנוולין, ואין כבוד הרגל
 24 בכך, ולכן אסרו לספר ולכבס במועד, כדי לזרום לספר ולכבס
 25 קודם לו.

26 הגמרא דנה באופן נוסף שלא היה פנאי להסתפר קודם הרגל: פני
 27 רבי זירא, אבדה לו אבידה בערב הרגל, ומתוך טרדתו לא הספיק
 28 להסתפר, האם פיוס דאניס היה קודם המועד כבאופני המשנה
 29 מותר, או דלמא יש לחלק שבין דלא מוכחא מילתא - שאין
 30 האבידה ידועה לכל, לא, שיאמרו שהמתין עד המועד משום
 31 שנתעצל ולא מחמת אונס ויבואו להתיר תספורת במועד.

32 אביי מכריע הדין בזה: אמר אביי, ודאי לא התירו כשאין הדבר
 33 ידוע לכולם, וכפי שאמרו לגבי מצות מצוירות (פסחים לו), שאין
 34 להתיר לצעיר מצות בדפוס, אף שבכך אין הבצק שוהה זמן רב
 35 קודם אפייתו ואין חשש חימוץ, משום שיאמרו, וכי כל הפריקין
 36 [מצות מצוירות] אסורין ופריקין פיתוס מותרין, ולא ידעו שנעשו
 37 בדפוס, ויבואו להתיר גם בלא דפוס. ואף כאן כיון שאין האונס
 38 ידוע לכל אין להתיר תספורת במועד, שמא יאמרו וכי לכולם
 39 אסור ולזה מותר, ויתירה לגמרי.

40 מקשה הגמרא: ולמעשה שיש חשש זה, קשה הא דאמר רבי אפי
 41 אמר רבי יוחנן, כל מי שאין לו אלא חלוק אחד, שאף אם כבסו
 42 קודם המועד צריך לכבסו שוב כיון שמתלכלך במועד, מותר
 43 לכבסו בחולו של מועד כמי שאין לו פנאי לכבס, הרי גם בזה אין
 44 הדבר ידוע, והתם נמי יאמרו כעין טענת כל הפריקין אסורין פריקין
 45 פיתוס מותרין, ויבואו להתיר לכבס בכל אופן.

46 מתרצת הגמרא: הא אתמר עלה - כבר נאמר על כך טעם ההיתר,
 47 אמר רב רב אשי, שאיזו [חגורו] שחוגר בו הבגד העליון
 48 שלובש שלא יפתח כשמכבס את חלוקו, מוכיח עליו שמכבס כיון
 49 שאין לו חלוק אחר, שלכך הוצרך לחגור הבגד העליון שלא
 50 יפתח, כיון שאין לו חלוק אחר תחתיו. ושונה ממצות מצוירות
 51 בצורת דפוס ומאבדה לו אבידה בערב הרגל, ששם אין הוכחה
 52 שהוא שונה מאחרים, ויש לחשוש שיבואו להתיר לגמרי.

53 אופן אחר בשאלת רבי זירא: רב אשי מתני שאלה זו באופן זה, פני
 54 רבי זירא, אומן שכל אנשי העיר באים אליו בערב המועד, כגון
 55 ספר, שאבדה לו אבידה ערב הרגל, ומטרדתו לא הספיק להסתפר
 56 קודם המועד, מהו, האם מותר להסתפר במועד. האם פיוס דאומן

57 הוא וכולם באים אליו מוכחא מילתא שאנוס הוא ומותר, או
 58 דלמא, פיוס דלא מוכחא מילתא פי הנה - שאין הדבר ידוע
 59 ומפורסם כאנוסים שבמשנה לא. מסיקה הגמרא: תיקו.
 60 שנינו במשנה: ואלו מגלחין במועד, האבא ממדינת הים.

61 הגמרא מביאה שיטה אחרת בזה: מתניתין שהתירה לבא ממדינת
 62 הים במועד לגלח דלא פרי יהודה. דתניא בברייתא, רבי יהודה
 63 אומר, הקא במועד ממדינת הים לא יגלה, מפני שיצא שלא ברשות,
 64 כלומר שלא נאנס לצאת מחמת אחרים, אלא יצא ברצון עצמו,
 65 והיה יכול לגלח קודם המועד אם לא היה יוצא, ואינו אנוס בדבר.
 66 רבא מבאר את המחלוקת: אמר רבא, אם יצא לחוץ לארץ לשוב
 67 - לטייל בעולם ולראותו, לדברי הכל אסור לגלח במועד, שמה
 68 שלא גילח קודם אינו מחמת אונס. ואם יצא למזונות, שאין לו
 69 מזונות בארץ ישראל ויצא לחוץ לארץ לחזור אחריהם וחזר
 70 במועד, לדברי הכל מותר, שהרי הוא אנוס בדבר. ולא נחלקו אלא
 71 כשיצא להרויחא - להרויח יותר על נכסיו המרובים, שמר - רבי
 72 יהודה מדימי ליה כלשוט שאינו אנוס ביציאתו, ומר - חכמים מדימי
 73 ליה כלמזונות, שכן דרך רוב העולם לצאת להתעשר, ומטעם זה
 74 נחשב כאנוס.

75 מקשה הגמרא: מיתיבי, שנינו בברייתא, אמר רבי, נראין דברי רבי
 76 יהודה שאסר לבא ממדינת הים לגלח, כשיצא שלא ברשות, ודברי
 77 חכמים שהתירו, כשיצא ברשות. ויש לברר מאי שלא ברשות,
 78 אילימא שיצא לשוב שאינו מוכרח בכך, והאמרת שבאופן זה
 79 לדברי הכל אסור, ואין שייך לומר שנראים דברי רבי יהודה בזה.
 80 ואלא נאמר שהכוונה שיצא למזונות, והאמרת שבאופן זה לדברי
 81 הכל מותר, וגם בזה אין שייך לומר נראים דברי רבי יהודה, שהרי
 82 בזה מודה שמותר. אלא פשיטא שכוונתו שיצא להרויחא, שבאופן
 83 זה נחלקו רבי יהודה וחכמים, ואמר רבי שנראים דברי רבי יהודה,
 84 כדברי רבא. אם כן אימא סיפא של דברי רבי נראין דברי חכמים
 85 כשיצא ברשות, ויש לברר מאי ברשות, אילימא שיצא למזונות, הא
 86 אמרת שבאופן זה לדברי הכל מותר, ואין שייך לומר שנראים דברי
 87 חכמים, ואלא נאמר שהכוונה שיצא להרויחא, והא אמרת במסקנת
 88 הדברים לגבי הרישא שנראין דברי רבי יהודה בהא - באופן זה,
 89 ואם כן נמצאו דברי רבי סותרים, אם להרויחא נראים לו דברי רבי
 90 יהודה או חכמים, אלא ודאי לא נחלקו רבי יהודה וחכמים דווקא
 91 ביצא להרויחא, אלא אף ביצא לשוב או למזונות, ושלא כרבא.

92 מתרצת הגמרא: לעולם נחלקו רבי יהודה וחכמים רק ביצא
 93 להרויחא, ורבי לא בא להכריע במחלוקת אלא לפרשה, והכי
 94 קאמר, נראין דברי רבי יהודה לרפנן ומודים לו כשיצא למדינת הים
 95 שלא ברשות, ומאי ניהו - ומה הכוונה שלא ברשות, שיצא לשוב,
 96 שבאופן זה אף לרבנן אינו אנוס ואסור לגלח במועד, שאפילו
 97 חכמים לא נחלקו עליו אלא כשיצא להרויחא וסברו שנחשב כאנוס,
 98 אבל לשוב מודו ליה כמבואר. ונראין דברי רפנן לרבי יהודה ומודה
 99 להם כשיצא ברשות, ומאי ניהו, שיצא למזונות, שבאופן זה אף
 100 לרבי יהודה אנוס הוא ומותר לגלח במועד, שאפילו רבי יהודה לא
 101 נחלק עליהם אלא כשיצא להרויחא וסבר שאינו אנוס, אבל למזונות
 102 מודה להו כמבואר. והיינו כדברי רבא שנחלקו רק ביצא להרויחא.
 103 אמר שמואל, קמן תולד פמועד עם שער רב המצער, מותר לגלח
 104 שערו פמועד, שאין לה בית האסורין גדול מזה - ממעי אמו שעתה
 105 יצא משם, והיוצא מבית האסורים במועד מותר לגלח.

106 מדייקת הגמרא: דווקא אם נולד פמועד אין - אכן מותר לגלחו,
 107 אך אם נולד מעיקרא קודם המועד לא, שהיו יכולים לגלחו קודם
 108 המועד. מביאה הגמרא קושיא על כך: מתיב רב פנחס, שנינו
 109 בברייתא, כל אלו שאמרו במשנתנו שמותר לגלח פמועד, מותר
 110 לגלח אף בימי אבלו. ומדייק הא - אולם מי שאסור לגלח פמועד,
 111 אסור לגלח אף בימי אבלו, ומשמע שדין זה אמור בכל מי שאסור
 112 לגלח במועד אם היה יכול לגלח קודם.

55 דתניא בברייתא, רבי עקיבא אומר מנין למהדרין (שדאו פאחד)
 56 שִׁהְרְנוּ אֶת הַנֶּפֶשׁ שְׁאִין מוֹעֲמִין כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, תִּלְמוּד לומר (ויקרא יט
 57 כו) 'לא תאכלו על הַדָּם', ודורשים שדיינים שהרגו את הנפש והדם
 58 הוא הנפש לא יאכלו. אלא ודאי צריך לומר שמה שדינים דיני
 59 נפשות היינו רק לעיוני בדיניה, הָכֵא נָמִי לגבי דיני ממונות הכוונה
 60 רק לעיוני בדיניה.
 61 רב יוסף מותר הוכחתו: אָמַר לִיה רב יוסף, אם כוונת הברייתא
 62 שרק מעיינים בדינו, אִם כֵּן נִמְצְאָתָּ מְעַנָּה אֶת דִּינָה, שכשרואה
 63 שעיינו בדינו ולא פסקו, מצטער ומתענה בכך. אלא ודאי כוונתה
 64 שאף גומרים דינו, ואף בדיני נפשות גומרים דינו למיתה והורגים
 65 אותו, ואפשר שלא ימנעו הדיינים בכך משמחת יום טוב, שלא
 66 יפסקו את הדין מיד בתחילת היום, אלא אֶתוּ מִצְפָּרָא וּמְעִינֵי
 67 בְּדִינָה ואינם גומרים אותו, וְעִילֵי לְבַתִּיהֶם, וְאִכְלֵי וְשָׂתוּ כּוֹלֵי יוֹמָא
 68 עד סמוך לערב, ויקיימו מצות השמחה, וְהָדָר אֶתוּ בְּשִׂקְעַת הַחֲמֵה
 69 כלומר בסמוך לה, וְגַמְרִין לְדִינָה וְקָטְלוּ לִיה. וכיון שגומרים הדין,
 70 ודאי אם לא יציית החייב בדיני ממונות ינדרוהו, ומוכח שנידוי נהוג
 71 במועד.
 72 אביי מביא הוכחה אחרת: אָמַר אַבְי, תָּא שְׁמַע, ששנינו במשנתנו,
 73 וּמְנוּדָה שֶׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים, והבין אביי שהכוונה שלכל מנודה
 74 התירו חכמים נידויו ברגל, שאינו נהוג אז.
 75 דוחה רבא: אָמַר רַבָּא, מִי קָתַנִּי שֶׁהִתִּירוּהוּ חֲכָמִים, שאז אכן היה
 76 משמע שכל מנודה הותר ברגל, הֲרֵי שֶׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים קָתַנִּי,
 77 שהתירו רק לו את נידויו, והיינו באופן דְּאִיל וּפְיִסְיָה לְכַעַל דִּינָה,
 78 וְאֵתִי קָמִי דְרַבְּנֵי וְשָׂרוּ לִיה נִידוּיו מִשּׁוּם כֶּךָ.
 79 דין מצורע ברגל. מסתפקת הגמרא: מְצוּרַע מַהוּ שִׁינְהוּג צְרַעְתּוּ
 80 בְּרַגְלָא, ולא יבוא למחנה ולא יגלה. משיבה הגמרא: אָמַר אַבְי, תָּא
 81 שְׁמַע, ששנינו במשנתנו, וְהַנְּזִיר וְהַמְצוּרַע [העולה] מִטּוֹמְאָתּוּ
 82 לְמַהֲרָתּוּ, ומשמע שדווקא הנטהר מגלה, הָא בְּיָמֵי טּוֹמְאָתּוּ נְהִיג
 83 דיני מצורע ואינו מגלה.
 84 דוחה הגמרא: לעולם יתכן שאין מצורע נהוג דיני מצורע ומגלה,
 85 ומשנתנו בדרך לא מִיפְעִיָא קְאָמַר, שלא מִיפְעִיָא לומר בְּיָמֵי
 86 טּוֹמְאָתּוּ דְלֵא נְהִיג דיני מצורע ברגל, אֲבָל הַעוֹלָה מִטּוֹמְאָתּוּ
 87 לְמַהֲרָתּוּ, היה מקום לומר שניזוד שלא יגלה, שְׁמָא יִשְׁתַּח כְּרַבְנוּתֵי
 88 שְׁצִירָא לְהַקְרִיב אַחַר הַגִּילּוּחַ עַד לַיּוֹם טוֹב הַאֲחֵרוֹן וּיקריבם,
 89 ואסור ליחיד להקריב קרבנותיו ביום טוב (ביצה כ), קָא מְשַׁמַּע לָן
 90 הַמְשַׁנָּה שאין גוזרים כן אלא אף מצורע הנטהר מותר לגלה.
 91 הוכחה אחרת: אָמַר רַבָּא, תָּא שְׁמַע, ששנינו בברייתא, נאמר
 92 בַּמְצוּרַע (ויקרא יג מה) 'וְהִצְרַעַע אִשָּׁר בּוֹ הִנָּע וְגו' וְרָאשׁוּ יְהִידָה פְּרוּעַ,
 93 ותיבת 'והצרוע' מיותרת שהרי בפסוק הקודם נאמר 'איש צרוע
 94 הוא', אלא בא לרבות בהן גדול לדיני הצרעת. וְהָא בְּהֵן גְּדוֹל, דְּכָל
 95 הַשְּׁנָה בְּרַגְלָא לְכּוֹלֵי עֲלָמָא דְמִי – שדינו בכל השנה כדין כל העולם
 96 ברגל, שאינו נהוג דיני אבילות, דְּהִנָּן בַּמְשַׁנָּה (הוריות יב), בְּהֵן גְּדוֹל
 97 מְקָרִיב כִּשְׁהוּא אוֹנָה, וְאִינוּ אוֹכְלֵי מִן הַקֶּרֶב, ואילו שאר העם בכל
 98 ימות השנה אינם מביאים קרבנותיהם כשהם אוֹנָנִים (לקמן טו), ורק
 99 ברגל יכולים להקריב כיון שאין אבילות נהוגת בה כמבואר לעיל,
 100 נמצא שדין כהן גדול בכל השנה הוא כדין רגל אצל שאר העם,
 101 ואם כהן גדול נהוג דיני מצורע בכל השנה, שְׁמַע מִיָּנָה ששאר
 102 העם נהוג צְרַעְתּוּ אף בְּרַגְלָא. מסיקה הגמרא: שְׁמַע מִיָּנָה – אכן מכאן
 103 ראייה שמצורע נהוג צרעתו ברגל.
 104 דיני אביל ומנודה ומצורע בתספורת. דין אביל: אֲבָל אָסוּר
 105 בְּתַסְפּוּרְתָּ. ולמדים זאת מְדַקְדָּמֵר לְהוּ דְרַבְּנָא – ממה שהוצרך ה'
 106 לומר לְבָנֵי אֲהֵרֹן כִּשְׁהוּ אַבְלִים עַל מִיתַת אַחִיהֶם נִדָּב וְאִבִּיהוּא
 107 (ויקרא יו) 'וְרָאשֵׁיכֶם אֵל תִּפְרְעוּ', כלומר אל תגדלו שער, מְכַלְל –
 108 מוכח מזה דְּכּוֹלֵי עֲלָמָא אָסוּר לְהֵם לְגַלְחָא בְּיָמֵי אַבְלָם.

1 וְאִי אָמַרְתָּ כִּשְׁמוּאֵל שֶׁקָּטַן אִיתָּ בֵּיה פְּלוּגְתָּא – יש בו חילוק זה ואם
 2 נולד קודם המועד אינו מגלח בו, הרי נמצא שבאופן זה אסור גם
 3 בימי אבלו, וְנִמְצְאָתָּ אֲבִילוֹת נִזְהָגְתָּ בְּקָטָן, וְהִתְנַיָּא בְּבִרְיִיתָא,
 4 מְקַרְעִין לְקָטָן שִׁמְתָּ לוֹ מִתּוֹ מִפְּנֵי עֲנִיַּת נֶפֶשׁ, כלומר שיבכו הרואים
 5 וירבו בכבוד המת, ולא מחמת דין אבילות. ומבואר שאין אבילות
 6 נזהגת בו, ומדוע אסור לגלח בימי אבלו.
 7 מתרצת הגמרא: אָמַר רַב אֲשֵׁי, מִי קָתַנִּי בְּבִרְיִיתָא דְיוֹק זֶה, הָא
 8 אָסוּרִין לְגַלְחָא בַּמוּעֵד אֲסוּרִים בְּיָמֵי אַבְלָם, הֲרֵי נֹאמַר רַב
 9 שֶׁהַמּוֹתְרִים בַּמוּעֵד מוֹתְרִים בְּיָמֵי אַבְלָם, וְדִלְמָא – שִׁמְתָּ אֲסוּרִים
 10 בַּמוּעֵד וְשִׁמְתָּ שְׁאִסוּר וְשִׁמְתָּ מִהֵן שְׁמוּתָּר, וְקָטָן שֶׁנּוֹלַד קוֹדֵם הַמוּעֵד
 11 אף שאסור במועד מותר בימי אבלו.
 12 גירסא אחרת בדברי שמואל: אָמַר רַב אֲשֵׁי, מִי קָתַנִּי בְּרִיָּה דְרַב
 13 אִידִי מִתְּנֵי דְבִרֵי שְׁמוּאֵל הָכִי, אָמַר שְׁמוּאֵל, קָטָן מוֹתְרָא לְגַלְחָהוּ
 14 בַּמוּעֵד, לֹא שְׁמָא נּוֹלַד בַּמוּעֵד שְׁמוּתָּר כִּיּוּצָא מִבֵּית אֲסוּרִים
 15 כְּמִבּוּאָר, וְלֹא שְׁמָא נּוֹלַד מִעֵינְקָרָא קוֹדֵם הַמוּעֵד, אף שהיה אפשר
 16 לְגַלְחוֹ קוֹדֵם.
 17 ראייה לדברי שמואל לגירסא זו: אָמַר רַב פְּנַחֵס, אִף אֲנִי נָמִי תְּנִינָא
 18 בְּבִרְיִיתָא, כָּל אֵלוּ שְׁאָמְרוּ מוֹתְרָא לְגַלְחָא בַּמוּעֵד, מוֹתְרָא לְגַלְחָא בְּיָמֵי
 19 אַבְלָם, וּמִדּוּיִק הָא אָסוּרִין לְגַלְחָא בַּמוּעֵד אָסוּרִין לְגַלְחָא בְּיָמֵי אַבְלָם, וְאִי
 20 אָמַרְתָּ שֶׁקָּטָן שֶׁנּוֹלַד קוֹדֵם הַמוּעֵד אָסוּר לְגַלְחוֹ בּוֹ, הֲרֵי נִמְצָא
 21 שבאופן זה אסור גם בימי אבלו, וְנִמְצְאָתָּ אֲבִילוֹת נִזְהָגְתָּ בְּקָטָן,
 22 וּבְבִרְיִיתָא תְּנִינָא, מְקַרְעִין לְקָטָן מִפְּנֵי עֲנִיַּת נֶפֶשׁ וְלֹא מִפְּנֵי אֲבִילוֹת,
 23 ומדוע אסור לגלח, אלא ודאי שמוותר לגלחו במועד.
 24 דוחה הגמרא: אָמַר רַב אֲשֵׁי, מִי קָתַנִּי הָא אָסוּרִין לְגַלְחָא בַּמוּעֵד
 25 אֲסוּרִים בְּיָמֵי אַבְלָם, וְדִלְמָא וְשִׁמְתָּ שְׁאִסוּר לְגַלְחָהוּ וְשִׁמְתָּ מִהֵן שְׁמוּתָּר,
 26 ובאמת קטן אסור לגלח במועד ושלא כדברי שמואל, אך בימי
 27 אבלו מותר.
 28 מעתה הגמרא מבארת דיני אביל ומנודה ומצורע ברגל, והביאתם
 29 כיון שניתן להוכיח חלקם ממשנתנו. דין אביל ברגל: אֲבָל אִינוּ נִזְהָג
 30 אֲבִילוֹתוֹ בְּרַגְלָא, שְׁנִינְאֵמֵר וְשִׁמְתָּתָּ בְּחַנְדָּא, כלומר שמצות עשה
 31 לשמוח ברגל, ודוחה את מצות האבילות להימנע משמחה.
 32 והטעם שמצוה זו דוחה את האבילות, דִּאי אֲבִילוֹת דְּמַעֲיָקְרָא –
 33 שחלה קודם הרגל הוא, הֲרֵי אֲתֵי מִצְוַת עֲשֵׂה דְרַבִּים שֶׁהִיא הַשְּׂמִיחָה
 34 ברגל שכל ישראל עושים יחד, וְדָחִי עֲשֵׂה דִּיחִיד שֶׁהִיא אֲבִילוֹת
 35 שדיחיד שמת לו מת מצווה בה, וכיון שצריך להתעצב אינו יכול
 36 לקיים מצות שמחה ברגל שהיא מצות רבים, וְאִי אֲבִילוֹת דְּהַשְּׂתָּא
 37 – שחלה בתוך הרגל הוא, הֲרֵי לֹא אֲתֵי עֲשֵׂה דִּיחִיד שֶׁהוּא מִצְוַת
 38 האבילות, וְדָחִי עֲשֵׂה דְרַבִּים שֶׁהוּא מִצְוַת הַשְּׂמִיחָה ברגל, ולכן אינו
 39 נהוג אבילות.
 40 דין מנודה ברגל. מסתפקת הגמרא: מְנוּדָה מַהוּ שִׁינְהוּג נִידוּיו
 41 בְּרַגְלָא [א]. פושטת הגמרא: אָמַר רַב יוֹסֵף, תָּא שְׁמַע, ששנינו
 42 בְּבִרְיִיתָא, דִּינִין דִּינֵי נֶפְשׁוֹת וְדִינֵי מַכּוֹת וְדִינֵי מְמוֹנוֹת בַּמוּעֵד. והרי
 43 אִי לֹא צִיִּית הַחַיִּיב לְדִינָא, מְשַׁמְתִּינֵן לִיה כְּמִבּוּאָר לְקָטָן (טו). וְאִי
 44 מְשַׁמְתִּינֵן לִיה שְׁמִינְהוּג אִינוּ נִזְהָג נִידוּיו בְּרַגְלָא, הֲרֵי קַל וְחוֹמֵר הוּא,
 45 שִׁמְתָּ מְשַׁמְתִּינֵן וְאֲתֵי מַעֲיָקְרָא – מְנוּדָה קוֹדֵם הַרְגַל אֲתֵי רַגְלָא וְדָחִי
 46 לִיה, הַשְּׂתָּא שֶׁאִינוּ מְנוּדָה, וְכִי מְשַׁמְתִּינֵן לִיה אֲנִי בְּרַגְלָא, אלא ודאי
 47 מְנוּדָה נִזְהָג נִידוּיו אף ברגל.
 48 דוחה אביי: אָמַר לִיה אַבְי, וְדִלְמָא אִין כּוּוֹנַת הַבְּרִיִיתָא שְׁדִנִּים
 49 בַּמוּעֵד אף לנדות מי שאינו מצייט, אלא רק לעיוני בדיניה מה הוא,
 50 אך לא יפסקו את הדין, וממילא לא חל חיוב נידוי על מי שאינו
 51 מצייט לו, ואין לדייק מן הברייתא לענין נידוי במועד. וראייה לכך,
 52 דִּאי לֹא תִּמָּא הָכִי אלא שגומרים הדין לגמרי, וכי בדיני נפשות
 53 דְּקָתַנִּי בְּבִרְיִיתָא הָכִי נָמִי דְקָטְלוּ לִיה – שגומרים דינו והורגים אותו
 54 במועד, וְהָא אִם יַעֲשׂוּ כֵן קָא מִיִּמְנָעֵי בֵּית דִּין מִשְׁמַחַת יוֹם טוֹב,

כמו בעניין המים, אין מים אלא תורה, התפקיד הוא מעין מים חיים דווקא, הנה גם בהנוגע לאור ואין אור אלא תורה, יהיה במאור שבתורה הוא המעיין שבתורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות.